

Norges forsvar

Taler

Fridtjof Nansen

Dato

27 februar 1914

- 1 Dette emne bør ligge hver norsk borger på hjerte. Og er landet kommet i en tilstand da det er fare på ferde, da er det borgerplikt å si fra. Det går gjæring gjennom folket, nesten alle ting blir drøftet. Men det forekommer mig, at vi går vel langt i den retning, når det overhodet drøftes, om vi skal og vil forsvare oss.
- 5 Det folk som ikke vil, er dødsdømt, det går like inn i undergangen. Viljen til å forsvare sig, er en prøvesten på, om et folk har rett til livet. De som ikke vil, bærer Kainsmerket på sin panne! Det er sagt, det er de besiddende klasser, som har noe å forsvare. En dårligere tale har jeg ikke hørt, det er for mig uvettige barns tale. Har noen grunn til å forsvare landet, så er det den som lite eier. De
- 10 besiddende klasser kan alltid klare sig, men jeg byr Dem den fremtid for den norske arbeider, da landet ligger under fremmed åk, da frihet og selvbestemmelsesrett er tapt, og det fri ord er borte. Da er fagforeningens tid også forbi. Og vil den norske arbeider spørre sig selv: Hvad vil det si å få 2-3 års militærtjeneste under fremmed åk, i fremmed land og på fremmed sted, for å
- 15 verge en fremmed makt? Jeg spør den norske arbeider: Er det den fremtid dere byr deres barn?

- Jeg tror ikke på det, at arbeiderne er uten fedreland. De føler like så dypt og ærlig for landet som vi; de som ikke gjør det har jeg vondt av, for de er i sannhet
- 20 fattige. Men jeg kjenner arbeiderne, jeg har vært sammen med dem på moen og hatt dem med på langferd også. Og jeg kan si Dem, at stautere karer enn nettop disse flåkjeftene har jeg aldri truffet. Det er hjertelag i dem, og jeg vet, at er fienden i landet vilde de kappfly med oss andre til grensen for å se, om hvem som er først i ildlinjen. Det er for gammelt nu det forslitte ord, at vi er borgere
- 25 av den hele verden. Vi vet, at ingen er god borger av verden, uten han er god borger av landet først. Det er så meget snakk, som går og får lov til å gå uten at det er videre mening i det; og som jeg sier Dem: hverken forsvarsnihilister eller socialister vil slå klikk når tiden kommer, de er ikke så farlige. Men de politikere som ikke ser annet enn nervøsitet og hysteri i den bevegelse som nu går gjennom

det norske folk, de er farlige de!

Det er to slag av politikerne, en med en sterk og sikker overbevisning; de ser det som en oppgave å få andre til å dele den samme overbevisning. Det er de store politikere, det fødes ikke mange av dem i hvert århundre. Så er det dem som representerer folket, som ser sig selv som folkets tjenere, som redskapet hvormed folket skal handle. Det er bra og skikkelige folk, men jeg synes at vi skal hjelpe dem. Vi skal skaffe dem den opinion, at de nettop gjør det vi vil! Og vi vil se vårt land trygt i fremtiden, vernet av et godt og dugelig forsvar. Vi hørte nylig i Stortinget, at den politiske himmel var skyfri. Jeg blev forferdet da jeg leste det i avisen, og jeg kan ikke tro at de ord var vel overveid. Jeg har selv hatt litt med utenrikspolitikk å gjøre, og jeg påstår, at Europas folk måtte være gale, om de rustet slik mens himmelen var skyfri. Selv Lloyd George bøier av for kravene, selv han er kommet på andre tanker. Er det, fordi Lloyd George ser at himmelen er skyfri? Tysklands flåtebudgetter tyder ikke på slikt, heller ikke Russlands rustninger. Vi står ved en vulkan, som kan bryte ut når det skal være. Gud nåde den, som ikke da er ferdig! Men vi skal bli ferdig; vårt sverd skal holdes skarpt og kruttet tørt, om vi enn er et fredens folk. Jeg ser den fremtid i møte, da de tre skandinaviske stammer står last og brast sammen mot hvilken som helst fiende. Da blir vi noe, det skal ikke bli lett for noen å tre oss nær.

55

Kilde

A. H. Winsnes (red.): Nansens røst, bd. 2. Oslo 1942, s. 444-446.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/norges-forsvar>

60

65